

Mening vil kunne bæres. Det er jo anerkendt fra alle Sider, at Landbruget arbejder under meget trykkede Forhold, saa at det meget godt kunde trænge til at faa denne Understøttelse, at faa disse Penge til lav Rente. Dersom det ikke var saa, havde man ikke her, som man har gjort, syslet med at faa en Omlægning af vore Skatteforhold og en Omordning af vor Toldlov. Alt dette tager jeg som et Vidnesbyrd om, at man anerkender, at Landbruget arbejder under haarde Kaar, saa at det nok kunde behøve Imødekommen, og det kan man vise det her ved at laane det Penge til billig Rente, saa meget mere som Staten ikke her har noget som helst at risikere. Det Rentetab, som der for Øjeblikket kan være, synes jeg ikke er saa stort, at det er noget at tale om. — Jeg vil derfor meget anbefale, at vi vedtage Forslaget, saaledes som det er kommet nede fra Folketinget.

**Jørgensen:** Naar der allerede nu foreligger Forslag om at udvide Loven af 26de Marts 1898, er dette for saa vidt meget glædeligt, som det er et Bevis paa, at Loven om landøkonomiske Forskudsforeninger er en virkelig god Lov, en Lov, der har været stor Trang til i Landbefolkningen. Men desværre har Medaillen ogsaa en Bagside, og den er langt fra saa glædelig. Denne Bagside er netop den Omstændighed, at de 5 Millioner Kr., som bleve bevilgede ved Loven af 26de Marts 1898, nu efter knap 2 Aars Forløb allerede ere fuldt optagne, saaledes at der, som den højtærede Landbrugsminister oplyste, nu ligger Begæringer til yderligere  $\frac{1}{4}$  Mill. Se dette tegner et trist Billede af de uheldige Kreditforhold, der raade i Landbruget for Tiden. Det faktiske Forhold er dette, at der i en Landejendom, der er vurderet f. Eks. til 40,000 Kr., vil kunne faas et 1ste Prioritets Laan af 15—16,000 Kr., og derefter kan der til en væsentlig forhøjet Rente faas et 2den Prioritets Laan paa 3—4,000 Kr., saaledes at den samlede Laanesum bliver en Snes Tusind Kroner. Men dermed er der ogsaa sagt Stop for Kreditten, og hvis saa Ejeren af en saadan Landejendom har Brug for et midlertidigt Laan af nogle Hundrede Kroner, har han kun een Vej af to: enten at laane til ublu Rente eller at henvende sig til gode Venner om Hjælp, og begge Dele ere jo noget, som er af det onde. Saadanne Forhold raade selvfølgelig ikke i noget som helst andet Erhverv, et hvilket som helst andet

Erhverv, der kunde vise, at det havde Værdier til et Beløb af 20,000 Kr., vil aldrig være i Forleghed for at faa et midlertidigt Laan af nogle Hundrede Kr. — Hvad er da Grunden til, at Landbruget er saaledes stillet, at det ikke kan opnaa Laan paa samme Maade? Svaret ligger lige for: Grunden er den, at der paa Landbruget hviler en saa overvældende Skattebyrde, der er forud prioriteret for al anden Gæld, at man vanskelig kan faa yderligere Laan. Jeg skal tillade mig med et Par Tal at vise, hvorledes Landbruget i den Henseende er situeret. Paa den Gaard, jeg nævnte, en Gaard paa 8 Tdr. Hartkorn, som jeg antager kan vurderes til ca. 40,000 Kr., hviler der en Gammel-skat paa 109 Kr. 36 Ø., Land- og Lignings-skat 30 Kr., Skat til Sognekommunen 160 Kr., Skat til Amtskommunen 120 Kr., og i Tiende svares der 184 Kr., hvortil kommer forskellige Naturalpræstationer, Kørsler osv., som ville kunne anslaaes til et halvt Hundrede Kroner. Det vil altsaa sige, at der paa denne Gaard, hvis Værdi anslaaes til 40,000 Kr., hviler en Skattebyrde af 653 Kr. 36 Ø. Gaa vi nu ud fra, at Gaardens Ejer har faaet et Laan paa 20,000 Kr. i den, saa betyder det, at han af de 20,000 Kr., som han har sat i Ejendommen, maa betale en Skat af over halvsyvende Hundrede Kroner, men havde han sat de 20,000 Kr. i Sparekassen eller i hvilket som helst andet Erhverv, saa vilde han have sluppet med en Skat af Renteudbyttet, som vel i mange Tilfælde vilde blive en 24 Kr. Det vil altsaa sige, at naar man anbringer en saa lille Kapital som 20,000 Kr. i dansk Jord, maa man betale 630 Kr. mere i Skat, end naar man anbringer dem paa anden Maade. At det nødvendig maa ødelægge Kreditforholdene for Landbruget antager jeg, at det høje Ting beredvillig vil indrømme.

Jeg beklager selvfølgelig i høj Grad, at Landbruget skal være nødt til at henvende sig til Rigsdagen om en saadan Nødlov — som jeg vil kalde den — som den foreliggende. Men jeg ser ogsaa i den Omstændighed den aller alvorligste Opfordring for Lovgivningsmagten til at fremskynde en Reform i vort urimelige Beskatningsvæsen, saa at Landbruget i den Henseende kan blive stillet lige saa gunstigt som andre Erhvervsvirksomheder. — Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale det foreliggende Forslag, idet jeg dog vil bede ærede Medlemmer, som mulig kunne have Betænkelighed ved at slutte sig dertil, om